

Grupa Wyszehradzka: różne modele rozwoju rolnictwa, ale wspólne wnioski na przyszłość

Konferencja Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich (European Rural Development Network – ERDN).

Ponad 50 naukowców z 8 krajów Europy Środkowo-Wschodniej obradowało w Zakopanem (18-21.10.2015 r.) na konferencji poświęconej modelom rozwoju wsi i rolnictwa w kontekście równowagi między konkurencyjnością a zrównoważonym rozwojem rolnictwa i obszarów wiejskich w krajach Grupy Wyszehradzkiej (tj. Polska, Węgry, Czechy i Słowacja) i innych państwach regionu.

Czy można pogodzić „pozorną” sprzeczność między ideą konkurencyjności a zrównoważonym (zwłaszcza w aspekcie środowiskowym) i opartym na innowacjach rozwojem sektora rolno-spożywczego? To pytanie wciąż nurtujące środkowoeuropejskich ekonomistów.

Odmienne modele rozwoju rolnictwa w poszczególnych krajach Grupy Wyszehradzkiej wynikają ze specyficznych uwarunkowań przyrodniczych, produkcyjnych i struktury agrarnej. Jednak w tych państwach wskazuje się na dobrze zorganizowany przemysł przetwórczy, jako główny element konkurencyjności gospodarki żywnościowej. Obok niego, podstawową rolę odgrywają duże, wyspecjalizowane gospodarstwa rolne, które dysponują nie tylko odpowiednim potencjałem produkcyjnym, ale także możliwościami

wdrażania najnowocześniejszych technologii, również takich, które sprzyjają ochronie środowiska. Pozwala im to na konkurowanie ceną przy jednoczesnym poszanowaniu zasobów naturalnych.

Pojawiają się nowe możliwości wykorzystania rosnącego popytu na produkty tzw. krótkich łańcuchów dostaw. Konsumentom daje to wiedzę o pochodzeniu żywności, a dla segmentu małych gospodarstw rolnych stwarza potencjał pozacenowej konkurencji na lokalnych rynkach. Model „dwubiegunowego” rozwoju rolnictwa, opartego na wspieraniu rozwoju zarówno dużych, jak i małych gospodarstw, został uznany za najbardziej efektywny i perspektywiczny przez przedstawicieli ze wszystkich krajów regionu (również tych, w których dominują duże przedsiębiorstwa rolne, jak np. Czechy i Węgry). Ważne jest jednak zachowanie pewnej równowagi i strategiczne podejście w kształtowaniu instrumentów polityki wspierania rozwoju wsi i rolnictwa.

Współorganizatorem konferencji był Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy wraz z European Rural Development Network (www.erdn.eu) i partnerami zagranicznymi, przy udziale środków Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego (International Visegrad Fund, Standard Grant No. 21510044).

Michał Soliwoda, Paweł Chmieliński